

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. juni 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1348
Dok.: RAJ41539

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1141 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. maj 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1141 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes redegøre for baggrunden for, at erstatningsbeløbet for uretmæssige varetægtsfængslinger er steget så kraftigt som tilfældet er, herunder om det er på grund af lange berammelsestider eller beviser der "smuldrer" i retten som følge af frygt hos vidner.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, har den, der har været anholdt eller varetægtsfængslet som led i en straffesag, krav på erstatning for den derved forvoldte skade, hvis påtale opgives, eller der sker frifindelse. Erstatning ydes for økonomisk skade samt for lidelse, tort, ulempe og forstyrrelse eller ødelæggelse af stilling og forhold. Erstatning for økonomisk skade udbetales i henhold til fremlagt dokumentation for tabets størrelse, hvis tabet er en direkte og påregnelig følge af frihedsberøvelsen. Erstatning for ikke-økonomisk skade udbetales som altovervejende hovedregel efter de administrativt fastsatte takster i Rigsadvokatens årlige meddelelse om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a.

Retsplejelovens kapitel 93 a omfatter ud over erstatning for anholdelse og varetægtsfængsling (§ 1018 a) blandt andet også erstatning for andre straffeprocessuelle indgreb (§ 1018 b) og erstatning til personer, der ikke har været sigtede, men som har været udsat for indgreb som led i en strafferetlig forfølgning (§ 1018 c). Herudover omfatter kapitlet erstatningskrav fra personer, som har afsonet fængselsstraffe, der senere – f.eks. som følge af en genoptagelse af straffesagen – er bortfaldet (§ 1018 d), samt erstatningskrav som rejses efter dansk rets almindelige erstatningsregler i tilknytning til en straffesag (§ 1018 h).

Det fremgår af statsregnskabet, at der i medfør af retsplejelovens kapitel 93 a samlet er udbetalt følgende erstatningsbeløb i anledning af strafferetlig forfølgning i perioden 2001-2009:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Beløb i mio. kr.	13,5	10,5	11,1	11,2	12,6	18,2	19,2	21,9	18,1
Niveau 2009	15,8	12,0	12,6	12,4	13,7	19,4	20,1	22,2	18,1

Omregningen til niveau 2009 er foretaget af Rigsadvokaten på baggrund af oplysninger om prisniveau på Danmarks Statistiks hjemmeside.

Det fremgår af tallene (niveau 2009), at staten i perioden 2006-2009 har udbetalt et samlet erstatningsbeløb på mellem 18,1 mio. kr. og 22,2 mio. kr. årligt, mens staten i perioden 2001-2005 har udbetalt et samlet årligt erstatningsbeløb på mellem 12,0 mio. kr. og 15,8 mio. kr.

Det fremgår endvidere, at der for perioden 2008-2009 er et fald fra 22,2 mio. kr. til 18,1 mio. kr. (niveau 2009).

Tallene i statsregnskabet omfatter samtlige erstatninger udbetalt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a. Ud over erstatning for anholdelse og varetægtsfængsling omfatter tallene således erstatning for andre straffeprocessuelle indgreb end frihedsberøvelse og erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, som er udbetalt på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler. Herudover omfatter tallene erstatning for økonomisk skade, f.eks. tabt arbejdsfortjeneste.

Det er ikke muligt særskilt at henføre de beløb, som staten har udbetalt i erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, til de enkelte bestemmelser i retsplejelovens kapitel 93 a, herunder erstatning for anholdelse og varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 1018 a, stk. 1. En sådan opgørelse forudsætter en manuel gennemgang af samtlige sager ved de enkelte statsadvokatembeder.

Det er derfor ikke muligt på det foreliggende statistiske grundlag at redegøre for størrelsen af de beløb, der hvert år er udbetalt i erstatning for anholdelse og varetægtsfængsling i de enkelte erstatnings-sager, herunder om beløbet er stigende eller faldende. Det er heller ikke muligt at redegøre nærmere for erstatningsgrundlaget (påtaleopgivelse eller frifindelse) i de enkelte sager. En sådan redegørelse vil alene kunne ske på baggrund af en manuel gennemgang af samtlige erstatningssager og de underliggende straffesager, hvilket i givet fald vil skulle ske ved de enkelte statsadvokatembeder.

Rigsadvokaten kan imidlertid oplyse følgende om antallet af sager, hvor statsadvokaterne har truffet afgørelse om at imødekomme eller afvise erstatningskrav efter retsplejelovens § 1018 a i perioden 2003-2009:

Statsadvokaterne	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Afvist	366 (35%)	294 (31%)	344 (34%)	346 (32%)	377 (32%)	405 (33%)	467 (35%)
Imødekommet	669 (65%)	662 (69%)	677 (66%)	733 (68%)	797 (68%)	810 (67%)	863 (65%)
I alt	1035 (100%)	956 (100%)	1021 (100%)	1079 (100%)	1174 (100%)	1215 (100%)	1330 (100%)

Tabellen angiver, hvor mange erstatningssager vedrørende anholdelse eller varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 1018 a der er afgjort af statsadvokaterne i 1. instans.

Sagerne er rubriceret efter startdato. De afgørelser, der er opført under 2003, har derfor startdato i 2003 og er afgjort af statsadvokaterne i 2003 eller senere. Der foreligger ikke elektroniske data for perioden før 2003.

Det fremgår af tabellen, at forholdet mellem afviste og imødekomne erstatningskrav har været meget stabilt i hele perioden.

Det fremgår endvidere af tabellen, at der kan spores en stigning i antallet af afgørelser i perioden 2006-2009. Om baggrunden for denne stigning henvises til mit bidrag til besvarelse af spørgsmål 785 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, hvor jeg blandt andet har peget på det meget betydelige antal frihedsberøvelser, som fandt sted i tilknytning til rydningen af Ungdomshuset i foråret 2007. Stigningen i antallet af afgørelser og dermed størrelsen af andelen af imødekomne erstatningskrav kan have haft en indflydelse på størrelsen af det samlede udbetalte erstatningsbeløb.

Det bemærkes endvidere, at ekstraordinært store erstatningsbeløb i enkelte sager kan påvirke størrelsen af det samlede udbetalte erstatningsbeløb det pågældende år.”